

SLOVENSKI NAROD

Iskate vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič in 2. do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3. — Večji inzerati petič vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsake mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — —
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26.
CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190.
JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — — —
Račun pri poštarnem Cerkvenem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMŠKO-ITALIJANSKA ZVEZA

Nemčija in Italija pripravljata skupno akcijo proti Društvu narodov — Vznemirjenje v Ženevi, Londonu in Parizu

London, 18. avgusta. »Manchester Guardian« objavlja članek svojega stalnega dopisnika iz Ženeve o ozadju nedavnih izmenjav v italijanski diplomaciji in opozarja na izpremembe v zvezi z novimi stališči Italije in Nemčije v zunanji politiki. Merodajni činitelji v Ženevi, pa tudi v Londonu in Parizu, zelo resno presojajo položaj, ki je nastal zaradi nenadne izpremembe v nemški in italijanski politiki. Splošno smatrajo, da ni le goli slučaj, da so se v teku enega tedna vrstili članki italijanskega letalskega ministra Balba in Mussolinija v »Popolo d'Italia« ter znani govor nemškega obrambnega ministra generala Schleicherja v nemškem radiu. Okoliščine, v katerih so bili objavljeni ti članki in pred vsem omenjeni govor, dajo nam slutiti, da gre pri celi stvari za skupno akcijo nemške in italijanske vlade, ki ni naperjena samo proti razorožitveni konferenci, marveč tudi direktno proti Društvu narodov. Treba se je samo spomniti, da so narodni socialisti od vsega početka svojega pokreta pa do sedaj neprestano zahtevali, da mora Nemčija izstopiti iz Društva narodov. Mussolini pa je v svojem članku napovedal, da bi se takemu koraku Nemčije v gotovih okoliščinah priključila tudi Italija.

»Manchester Guardian« opozarja na to, da je »Popolo d'Italia« še po tem, ko je bil že v celoti objavljen Mussolinijev članek, ki ga je Duce napisal za italijansko enciklopedijo, ponovno objavil na prvi strani lista izvešček iz tega članka pod naslovom »Fašizem in bodočnost človeštva«. V tem izveščku naglašava Mussolini, da ne veruje v večni mir med narodi in da bi bil »ak cni« za narode le škodljiv. Samo vojna, poudarja Mussolini, potencira do najvišje stopnje vse človeške energije in daje značaj in plemenitost narodu, ki je dovolj junaki.

da se ne plaši vojne. Poleg tega naglašava Mussolini baš v tem članku, da so vse mednarodne ustanove fašizmu tuje, četudi mu v gotovih primerih lahko prinesejo korist. Težko si je zamisliti hujšo obsodbo Grandijeve politike v zadnjih dveh letih. V Ženevi splošno smatrajo, da se po tem članku Mussolinija Italija ne more avr-stiti v vrsto iskrenih članov Društva narodov, razne okoliščine vzbujajo tudi sum v poštene namene Nemčije.

Nihče pa ne pričakuje, da bi Nemčija in Italija takoj izvršili svoje grožnje in že jutri zapustili razorožitveno konferenco. Bati pa se je, da bosta Italija in Nemčija odšli s konference po sestanku predsedništva, ako Anglija in Francija ne bosta prišli s popolnoma novimi predlogi glede znižanja oborožitve. Prišast razorožitve v Angliji in Franciji imajo torej samo še par tednov časa, da pritisejo na svoje vlade in sestavijo primerne predloge. Če pa bi Francija in Anglija sprejeli Hooverov predlog kot osnovo nadaljnjih razprav glede kvalitativne razorožitve, si je težko zamisliti, da bi ga mogli Nemčija in Italija odkloniti. Verjetno pa je, da bi ona lakor druga odklonila stvarno mednarodno kontrolo oboroževanja, kar je bistven pogoj za resnično razorožitve. Če pa b se pri tej priliki pokazala neiskrenost italijanske in nemške razorožitvene politike, potem bo svet vedel, kako stališče mora zavzeti proti njima.

V Ženevi naglašajo nujno potrebo, da naposled javnost v vseh državah uvidi, kako kritičen je položaj glede znižanja oboroževanja in kako malo časa je še za rešitev razorožitvene konference. Storitene so velike pogreške, zlasti v zadnjih šestih mesecih, toda to se da še popraviti. Mussolini pa skuša te pogreške izkoristiti

ustvariti svoj že davni ideal nemško-italijanske zveze proti Franciji. Najbližja bodočnost bo pokazala, ali je Mussolini s to svojo akcijo uspel, pokazala pa bo tudi pravo lice sedanje Nemčije.

Posvetovanje nemških diplomatov

Berlin, 18. avgusta g. Agentura »Havas« in nekateri drugi inozemski dopisniki so očividno z ozirom na govor, ki ga je imel general Schleicher v radiu, napovedali neko diplomatsko akcijo glede nameravane izpopolnitve državne brambe. Pristojna nemška mesta so podala glede teh vesti nenavadno ostro izjavo, v kateri naglašajo, da so vesti, po katerih naj bi se v prihodnjih tednih vršila posebna pogajanja francoskih članikov v Berlinu, v tej obliki popolnoma izmišljene. Res je samo, da se diplomatski razgovori, ki so se pričeli med in po razorožitveni konferenci, o tem predmetu nadaljujejo tudi še sedaj, ne da bi šlo pri tem za posebno akcijo. Če franc. agentura »Havas« pripominja, da bi imela takšna pogajanja pomen samo tedaj, če bi bili politični položaj v Nemčiji kolikor toliko razčiščen, t. j. najprej po sestanku državnega zbora, je treba tudi to izjavo — tako naglašajo pristojna nemška mesta, — z vso odločnostjo zavrniti kot neupravičen polzku Francije, da bi se vmešala v notranje nemške razmere.

Tema izpopolnitve državne brambe nima — kakor naglašata ta izjava dalje — razen čistega političnega položaja v Nemčiji ničesar, ker gre za problem, glede katerega v Nemčiji skoraj ni različnega mnenja.

Profesor Piccard je davi odletel

Ob najlepšem vremenu je startal med ovacijami 40.000 glave množice — Ob 8. zjutraj je bil že 12.000 m visoko

Curh, 18. avgusta. Davi par minut po petih je startal prof. Piccard k svojemu drugemu letu v stratosfero. Na letališču se je zbralo nad 40 tisoč ljudi, ki so z največjim zanimanjem sledili zadnjim pripravam za polet. Ob 4. zjutraj je bilo vse pripravljeno in prof. Piccard je čakal na zadnja vremenska poročila. Predno je zasedel gondolo, je sprejel še novinarje, katerim je izjavil, da je gondola popolnoma v redu, da ima s seboj 650 kg obtežbe. Dviganje balona je proračunano na 80 m na minuto.

Po kratkem zjutru je nato Piccard med navdušenimi ovacijami tisoč-

glave množice stopil v gondolo, kjer ga je čakal njegov spremljevalec Cosyns. Predno so zaprli linco, je Piccard še pomahal množici, ki mu je prirejala navdušene ovacije in zaklical: »Hvala vam! Na svidenje!«

Iz gondole je nato dal Piccard povelje: »Odvežite vrvi!« Takoj nato se je začel balon, ki ga je obsevalo jutranje sonce, naglo dvigati in je par sto metrov šel navpično. Nato ga je zajel lahien vetrič, ki ga je polagoma odnašal v vzhodni smeri vedno višje in višje. Ob 8. so opazili balon nad Bernino v graubündenskem okrožju. Takrat je bil že kakih 10 do 12.000 metrov visoko.

Črno-rjava koalicija na Pruskem in v Nemčiji

Pogajanja za sestavo vlade med narodnimi socialisti in centrumom

Berlin, 18. avgusta. Politični krogi motre z vidnim zanimanjem priprave za pogajanja med centrumom in narodnimi socialisti. Na dnevnem redu bo najprvo vprašanje sestave pruske vlade. Če bodo ta pogajanja uspešna, ni izključena podobna koalicija v državnem parlamentu. Kakor je znano, je centrum prejšnji teden povabil obe desničarski stranki na posvet glede izvolitve pruskega ministrskega predsednika. Obe stranki pa sta tedaj to povabilo zaradi direktnih pogajanj s Papenovo vlado odklonili. Sedaj so narodni socialisti prosili centrum, naj bi se ta pogajanja vendarle vršila. Izrazili pa so hkratu željo, da se vrše brez zastopnikov nemških nacionalcev. Razmerje med obema desničarskima strankama se je v zadnjih dneh bistveno poslabšalo. Vrh tega se nemški nacionalci proti izvolitvi pruske vlade in so zdaj stavi predlog, naj bi predsednik republike tudi za Prusko imenoval preziljano vlado, kakršna je vlada Papena za Nemčijo.

Politični krogi so mnenja, da pogajanja med centrumom in narodnimi socialisti ne bodo potekala gladko, ker bo centrum najbrž predlagal za predsednika pruske vlade nekakšno nevtralno osebo. Navzlic temu pa ta pogajanja niso brez izgledov in možno je vendarle, da pride do sporazuma koalicije, ker razpolagata obe stranki z zadostno večino tako v pruskem deželnem zboru kakor v državnem parlamentu. Črno-rjava koalicija pa bi ustvarila v državnem političnem življenju popolnoma novo situacijo.

Berlin, 18. avgusta. AA. Parlamentarni krogi proučujejo vprašanje sestavnega predsednika v državnem parlamentu. Naj-

starejši poslanec novega parlamenta je komunistična Klara Zetkin. Obvestila je že predsednika doedanje parlamenta Loebeja, da se bo otvoritvene seje osebo udeležila in da bo uveljavila svoje stališčno pravo.

Berlin, 18. avgusta. AA. Poslanski klub narodno socialistične stranke v pruskem deželnem zboru je sklenil staviti pruski vladi predlog, naj bi vsakemu učencu po končani ljudski in meščanski šoli izročili knjižico lahko umrjive vsebine o poglavitnih določbah versajske mirovne pogodbe in o drugih poveljih pogodbah, kakor tudi o pomenu teh določb za nemški narod in za vsakega posameznika. Prav tako naj se na vseh srednjih šolah na Pruskem uvede obvezni pouk o vseh mirovni pogodbah. Od državne vlade pa bo klub zahteval, naj bi povabila tudi druge deželne vlade, da izdajo podobne sklepe.

Pariz, 18. avgusta. AA. Po poročilu iz Berlina je vodstvo Hitlerjeve stranke poslalo svojim organizacijam po vsej Nemčiji okrožnico, ki odreja, naj v 10 dneh izvrše popis vseh tistih članov, ki so sposobni za orožje. Nesposobni morajo predložiti zdravniško spričevanje.

Berlin, 18. avgusta. V pretekli noči je prišlo v severno vzhodnem delu mesta zopet do krvavih spopadov med narodnimi socialisti in komunisti. Polica je cernirala ves del mesta in nato z orožjem nastopila proti demonstrantom. Pet demonstrantov je bilo hudo ranjenih. Tudi v drugih krajih je prišlo do krvavih spopadov. V Roonbergu v Šleziji so narodni socialisti vrhli bombo v hišo nekoga Barovskega. Od eksplozije je nastal požar ter je postopje pogorelo do tal.

Svetovna gospodarska kriza popušča

V vodilnih finančnih in gospodarskih krogih sodijo, da je kriza dosegla svoj vrhunec in da se bo polagoma obrnilo na bolje

London, 18. avgusta. g. Poročilo svetovno znanega londonskega bančnega zavoda Schröder et Comp. se izraža z velikimi upi in upravičeno domnevo, da je sedaj dosežen višek svetovne depresije. Poročilo navaja lausanske sklepe, ureditve cen za surovine in zadnji rezultat konvertiranja angleškega vojnega posojila. Upati je, da bi svetovna gospodarska konferenca v Londonu osvobodila svet zaprek in ovir, ki preprečujejo trgovsko izmenjavo. V Lausanni sklenjeni dogovor med Holandsko, Belgijo in Luxemburško kaže zelo nazorno, da se je pričelo uveljavljati naziranje, da se blaginja ne da doseči s tem, da se ostali narodi izključijo.

London, 18. avgusta. g. Kakor je objavilo finančno ministrstvo, napreduje zelo uspešno konverzija 50-odstotnega vojnega posojila in 3.5 odstotnega posojila za dolgove. Vrednost obveznic obeh posojil je znašala v zadnjem času 2087 milijonov funtov šterlingov. Dosedaj je od teh konvertiranih 1850 milijonov ali 88.6 odstotka. 38 milijonov funtov šterlingov, odnosno 2.3 odstotka obveznic je bilo treba izplačati v gotovini. Posestniki obveznic za ostalih 159 milijonov odnosno 9.3 odstotka vseh obveznic pa se še niso odločili. Ta uspeh konverzije je sprejela angleška javnost z velikim zadovoljstvom. Konverzija bo imela vsekakor tri dobre posledice, in sicer, da se bo zmanjšala angleška finančna služba na račun dolgov za 23 milijonov funtov šterlingov na leto, da se bo znižala obrestna mera na 3.5 odstotkov, ter da se bodo v bodoče gotovo zmanjšale tudi obrestne mere za emisijo raznih drugih dolgov.

Schmeling odpotuje v New York

Berlin, 18. avgusta. AA. Znani nemški boksar Maks Schmeling se bo v četrtki vrkel za New York, kjer bo treniral za borbo proti američkemu boksarju težke kategorije Micky Walkeru.

Japonski poslanik v Mandžuriji

Zeneva, 19. avgusta. AA. Japonska vlada je poslala svetu Društva narodov noto o imenovanju generala Muta za posebnega pooblaščenega poslanika v Mandžuriji, kjer bo opravljal posele v posebni misiji. Noto pravi, da je japonska vlada poslala generala v Mandžurijo, da bo vodil in nadziral generalne konzulate in splošno vodstvo japonske vojske General je brez poverilnic, ker je bil imenovan s unilateralno voljo Japonske.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 2290.68 — 2302.04, Berlin 1851.25 — 1862.05, Bruselj 789.41 — 712.35, Curh 1108.35 — 1113.85, London 197.02 — 199.02, New York ček 5663.31 — 5692.07, Paris 222.96 — 224.08, Praga 163.17 — 163.03, Trst 291.00 — 293.41.

INOZEMSKE BORZE.

Curh, 18. avgusta. Paris 20.1125, London 17.835, New York 512.12, Bruselj 71.22, Milan 26.28, Madrid 41.30, Amsterdam 206.65, Berlin 122.10, Sofija 2.72, Praga 16.175, Varšava 57.60, Bukarešta 2.05.

Spominjajte se slepih!

Maskirana okupacija Mandžurije

Pogodba med Japonsko in mandžursko vlado priznava Japonski vse predpravice in ji daje popolno oblast nad Mandžurijo

Tokio, 18. avgusta. AA. Zunanje ministrstvo je objavilo besedilo pogodbe, ki jo je sklenila japonska vlada s sedanjo mandžursko vlado o kolonizaciji Mandžurije. Pogodba obsega te-le glavne določbe:

1. Mandžurska vlada prizna japonski vse njene dosedanje pravice v Mandžuriji;
2. mandžurska vlada prevzame vse dosedanje dolžnosti kitajske vlade napram Mandžuriji;
3. upravo kitajskih železnic v Mandžuriji prevzame uprava južnomandžurskih železnic;
4. prvenstvo za naložbe kapitalov v Mandžuriji gre Japonski;
5. nadzorstvo nad policijo, kakor tudi skrb za javno varnost in pa obramba Mandžurije pred napadi od zunaj

Domnevni sin cesarja Franca Jožefa pustolovec?

Burbonci zanikajo, da bi bil umorjeni princ iz burbonske dinastije

Pariz, 18. avgusta. AA. »Journal« objavlja sledenjo izjavo, ki jo je podal princ Sikt Bourbon - Parma - Sicilski njegovemu londonskemu dopisniku v zvezi s smrtjo princa Edgardja Bourbonskega:

Brez vsakega oklevanja lahko izjavim, da oseba, ki je izgubila življenje v »Hubert« drami v ulici Du Boulois, ni v nikakršni zvezi z burbonsko rodbino. Brez dvoma gre za kakšnega pustolovca, ki je na nemnem način prišel do dokumentov, po katerih bi ga bilo mogoče smatrati za člana burbonske hiše. Resnica pa je, da v vsej burbonski knežji rodbini ni nikogar, ki bi nosil ime Edgard. To dejstvo je prav lahko dokazati.

Pariz, 18. avgusta. AA. Umorjeni princ Edgard Bourbonski je zapustil mnogo težkih spominov in neplačanih hotelskih računih. Pripoveduje se, da bi bil moral biti princ med vojno ustreljen v Italiji, kjer so ga smatrali za avstrijskega špijona, dokler je on sam pripovedoval, da je v vojni povezoval oddelku avstrijske ar-

made. V Nizzi vedo pripovedovati, da je bil princ Edgard nekoč kandidat za albanski prestol in da je v Nizzi zapustil svoje imetje, potem pa je prejel nekaj podpora od avstrijskega dvora, za kar pa je moral vršiti špijonažo in podobne posele. Princ Edgard se je neprestano predstavljal kot človek, ki bo kdaj pa kdaj zasedel albanski ali pa kakšen drug prestol. V avstrijskem poslanstvu vodo o princu bolj malo, zdi se pa, da je imel že v letih 1910 in 1913 opravka z avstrijsko policijo, ko se je mudil na Reki in v Trstu. Avstrijsko poslanstvo med drugim opozarja na dejstvo, da je princ Edgard imel potni list, ki mu ga je izstavil španski konzulat v Genovi, ne pa avstrijskega. Vse kaže, da je princ tudi svojo špansko prijateljico neprestano prepričeval, kako bo kdaj kdaj postala vladarica, pa je njej nazadnje vna vsa stvar še začela prepadati, ko je videla, da on že leta in leta ne premore počenega groša.

Streljanje na sofijskih ulicah

Sofija, 18. avgusta. AA. Snoti okrog pol 11. sta se v ulici carice Eleonore slučajno srečali dve družbi Makedoncev. Z eno skupino je bil protogerovec Lav Glavinčev s štirimi tovariši, v drugi skupini pa so bili trije prišast Vanče Mihačeva. Med obojima je prišlo do spopada, v katerem je padlo okrog 20 revolverjskih strel, ki pa niso nikogar ranili. Borba med njimi se je nehala, ko so že po prvih strelah prihiteli na lice mesta policija in nekaj vojakov, tako da so se vsi zagnali v beg. Policiji se je posrečilo aretirati štiri izmed njih, ostalih pa je na sledu.

Iz Španije

Pariz, 18. avgusta. AA. Iz Madrida javljajo, da so španske oblasti že pričele s pripravi za deportacijo mnogih oseb, ki so se bile vmešale v zadnji monarhistični puč. Razen tega je načrt zakona o konfiskaciji posestev prizadetih oseb že končan. Donos iz zaplenjenih posestev se bo uporabil za izvedbo agrarne reforme. Za inspektorja meščanske garde, ki bo poslej podrejena ministrstvu notranjih del, je postavljen general Bedija, ki je bil pod vlado Primo de Rive obsojen na smrt zaradi nekega vojaškega upora.

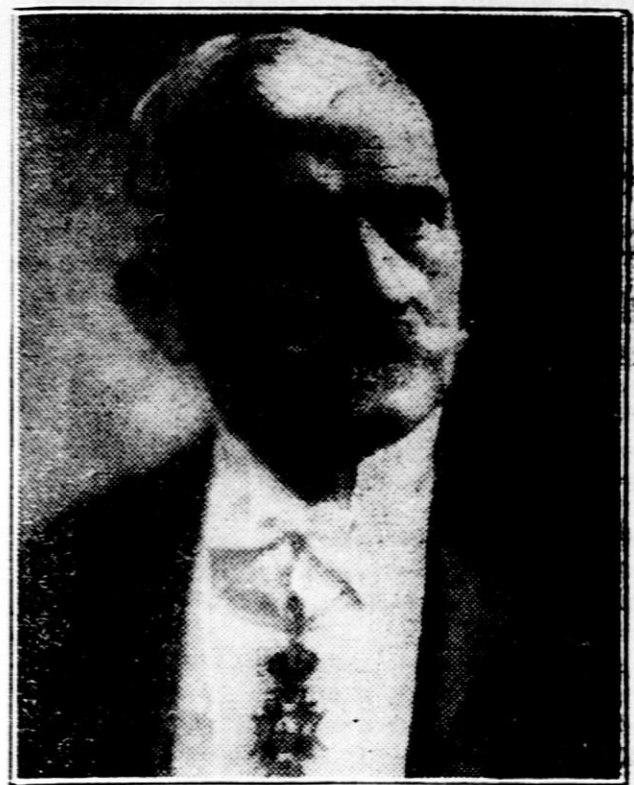
Samozavestno židovstvo

Zeneva, 18. avgusta. AA. Na včerajnji seji židovske mirovne konference so govorili o sklicanju cionističnega kongresa. Govorili so delegati iz Francije, Nemčije, Palestine, Finske, Poljske, Španije, Anglije, Rumunije in Švice. Palestinski zastopnik je govoril zelo obširno in tolmačil položaj Židov v tej deželi. Pred leti so se Židi v Palestini čutili slabe, danes je položaj drugačen. Palestinski Židi so dvignili glave, ekonomsko so močni in krize in brezposelnosti niti ne poznajo. Dvigajo svoje gospodarstvo, ki neprestano raste. Politično imajo svoj cionistični pokret. V sedanjih časih je najvažnejše vprašanje to, da se židovski narod združi. V to pa je potrebno sklicanje cionističnega kongresa. Obširno se je razpravljalo o protizidovskih pokreth v raznih državah, zlasti v Nemčiji. Eden izmed govornikov je pri tem naglasil: Nemški narod naj se zave, da vsakega Žida štiti 15 milijonov Židov. razkropljenih po vsem svetu. Rumunski delegat je predlagal, naj se v Ženevi ustanovi trajen židovski odbor z nalogo, da skliče Žida prei cionistični kongres. Ob enem bo naloga tega odbora, da doseže pri DN primerne ukrepe v zaščito Židov.

Josip vitez Pogačnik

Ljubljana, 18. avgusta.

Povsem nepričakovano je prišla davi iz Podnarta vest, da je nenadoma za vedno zatisnil oči g. Josip vitez Pogačnik. Po kratki težki bolezni ga je pobrala smrt davi ob 5.30.

S pokojnim vitezem Pogačnikom leže v grob zopet ena naših najmarkantnejših, skoraj bi lahko rekli najmarkantnejša osebnost starejše generacije. Rojen je bil pokojni l. 1866 v Podnartu, gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in v Gorici, pravno fakulteto pa v Gradcu, toda ne dolgo. Kmalu se je vrnil domov v Podnart, kjer je prevzel lepo očeto posestvo. Stariši so mu bili namreč prerano umrli in moral je prevzeti posestvo. V njegovi hiši je bila tudi pošta, ki jo je upravljal več let. Pokojni je že zgodaj posegel v politično življenje, in sicer tako uspešno, da je bil kmalu izvoljen za člena in državnega poslance. Njegove sposobnosti so ocenili tudi na Dunaju in kaj kmalu je zasedel visok položaj podpredsednika avstrijskega parlamenta. Za to visoko čast se je moral v prvi vrsti zahvaliti svoji konci-
ljantnosti, ki je znal z njo poravnati vse strankarske spore. Zato je užival pri vseh avstrijskih političnih največji ugled in spoštovanju, so ga tudi posamezni člani vladarske hiše. V tem času je bil povišan v vi-
teški stan.

Kmalu po prevratu je bil vitez Pogačnik imenovan za predsednika prve pokrajinske vlade za Slovenijo. Tudi na tem mestu je pokazal odlične sposobnosti in je zelo spretno združil vse slovenske politične stranke pod okriljem narodne ideje. Pozneje je bil naš poslanik na Dunaju in je kot tak deloval več let. Šele starost ga

je prisilila, da se je umaknil iz političnega življenja in vrnil na svojo ljubljeno domačijo, kjer je živel izključno za svojo rodbino. S svojim temeljitim strokovnim znanjem je imel pa do svoje smrti velik vpliv kot član uprave ali nadzorstva večih naših gospodarskih podjetij. Tako je bil upravni svetnik TPD, predsednik Jugoče-
ške, predsednik pivovarne Union d. d., svetnik Zbornice za TOI v Ljubljani, pod-
predsednik Prometnega zavoda za pre-
magaš. Na najvišjem mestu so znali ce-
niti pokojnikove zasluge na gospodarskem
področju, in bil je večkrat odlikovan. S svo-
jim delovanjem je vitez Pogačnik mnogo
pomagal k nacionalizaciji gospodarskih
podjetij. Njegovo politično in gospodarsko
delovanje je bilo vsestransko plodno, so-
stavni svojega dela si je postavil najlep-
ši spomenik.

Kakor v javnem, tako so odlikovale pokojnega velike vrline tudi v zasebnem življenju. Bil je mož izredno blagega srca, njegova roka je bila vedno pripravljena deliti podporo in nikoli levica ni vedela, kaj dela desnica. Nihče se v težkih trenu-
tkih življenja ni obrnil nanj, da bi mu v tej ali oni obliki ne bil pomagal in ne la-
žal gorja. Bil je tipičen gorenjski fant, visoke, krepke postave, simpatičnega, le-
pega obraza. Vsa Gorenjska ga je pozna-
la, spoštovala in cenila kot svojega najiz-
razitejšega predstavnika. Njegov lovski
dvorec v Podnartu prča, da je bil tudi ve-
lik prijatelj lova. Visoko je čislal pokoj-
nega tudi naš vladarski dom in čisto ga je
počastil Nj. Vel. kralj z rodbino.

Pokojni je bil poročen s sestro viš. dr-
žavne pravdnika dr. Jegliča iz Podbrezja. Vz-
vzema jo vzgoji svoje sinove, ki vsi za-
vzemajo odlična mesta v našem javnem
življenju. Zapušča ženo Gabrijele roj. Je-
glič in tri sinove, najstarejši Josko je ge-
neralni tajnik TPD, drugi njegov sin Bog-
dan je bančni ravnanj v Mariboru in je bil
v Rusiji jugoslovanski dobrovoljec, tretji,
Branko je pa podpolkovnik in adju-
tant Nj. Vel. kraljice Marije.

Vest o nenadni smrti tega odličnega
moža bo odjeknila tudi daleč izven meja
naše ožje domovine, saj je bil pokojni znan
kot politik širokega obzora in javni dela-
vec izrednih sposobnosti povsod, kjer je
nastopal. Redki so sinovi našega naroda,
ki se s svojo živostjo in nadarjenostjo
povzpno tako visoko, kakor se je vitez Po-
gačnik. Zato je pa tem težja izguba, ko
nas za vedno zapusti. Ime Josipa viteza
Pogačnika ostane trajno zapisano v naši
zgodovini, saj je zapolnil s svojim delom
celo njeno stran.

Pokojnemu bo ohranjen med nami naj-
svetlejši spomin. Mir prahu njegovemu,
njegovi ugledni rodbini naše najiskrenejše
sožalje!

Čas pogreba še ni določen.

Pohitimo v Belo Krajino

Lepa, ne izumetničena priroda, gostoljubno, prijazno in postrežljivo ljudstvo

Ko vlak prevozi okrog 2 km dolg gor-
janski predor in zapelje proti Semiču, se
odpre pred nami pogled na prekrasno Belo
Krajino. Skoro nikjer ravnine in polja.
Holm poleg holma. Vrhovi vseh posejani
s cerkvicami, pobočja z vinogradi, bres-
kvami in marelicami. Ponekod se blešče v
divnem solncu zidanice, ponekod male, le-
pe vasice. Le hribi proti Kočevju in Gor-
janci za hrbtom so obrasli z mogočnimi
gozdovi. Četudi, skoro tako mala po obse-
gu, da jo oko nenkrat vso objame in je
tik ob meji, je vendar le globoko narodno-
zavedna, njen jezik pa je najčistejši in
najbolj pravični naglas v vsej Slove-
niji.

Že v starodavnosti je igrala Bela Kra-
jina zelo važno vlogo, zlasti med metropo-
la Metlika. Neštokrat opustošena, uniče-
na in požgana od Turkov, je dajala naj-
močnejši odpor in bila prvi branik proti
turški invaziji na Kranjsko. Metlika sama
je večkrat zgorela do tal, a bila je vedno
zopet obnovljena. To dejstvo dokaj jasno
dokazuje njen važni zemljepisni položaj.

Še pred tremi desetletji, ko ni bilo že-
leznice skozi Belo Krajino, je bilo tam živ-
ljenje vse bolj hropno nego danes. Voz-
niki, ker ves promet se je takrat odvijal
preko Gorjancev, so prinašali življenje.
Trgovina je cvetela. Železnica pa, dogra-
jena pred dvajsetimi leti, je sicer prinesla
Beli Krajini koristi in napredek, vendar
pa je obenem življenje tudi bolj umiralo,
trgovina je zastala in skoro zaspala. Pri-
čakovanih velikih koristi le ni bilo. Belo-
kranjska vina in drugi prideli se niso
nič bolj razširili na večjih tržiščih, ker so
Belokranjci, skromni, nevažni šumnih re-
klam. In zaradi te njihove prevelike
skromnosti tudi v trgovskem pogledu ni
napredovala. Morda pa je to za njo tudi
bolje, ker se je ohranila v svojih šegah
pristno, nepokvarjeno, preprosto in plem-
enito.

Belokranjci so nežni in občutljivi. Z
vso ljubosumnostjo hranijo svoje stare
sege. Koledniki, jurjevanje, jancovanje,
vse je ostalo do danes. Tudi svojo nošnjo,
vso belo, so ohranili. Po njej jim je tudi
ime. Moške široke, dolge, bele, platnene
hlače in dolga bela prepasana srajca, žen-
ska enako bela iz platna. Vse domač iz-
delek. Kupljene obleke se niso še razši-
rile med pristnimi Belokranjci. Tudi svoje
narodne pesmi čuvajo z vso skrbnostjo.
Izredno so gostoljubni in postrežljivi. Ubo-
ji, rop, tatvine so med domačini neznane.
Glaboka vera jih je ohranila. Njih domi-
lija je zelo bujna, kar prča nebroj gor-
janskih bajk.

Naliki značaja ljudi je tudi klima Bele
Krajine nežna. Nadmorska višina pol

manjša od Ljubljane, zrak zdrav, dežja
malo, solnce opojno. Tujca vse le vabi in
mu jamči za ugoden počitek. Davnih zbe-
tov na romantične Gorjance je nebroj. Tu
so Trdinov vrh, Mirna gora s planinsko
kočo in dr. Tudi sicer radi Bela Krajina
mnogo zanimivosti in pisarnosti. Le tak
kraj, poln idil, nežnosti, ves pesniški, je
mogoče tudi dati Slovincem pesnika, kakor
je župančič. Nekatere vasi nad Metliko še
nastanjujejo tkav. Vlahi — guskarotki, ki
pa vse žive z našimi Belokranjci v najlep-
šem prijateljstvu. Po Beli Krajini je po-
sejano tudi mnogo zanimivih zgodovinskih
spomenikov, mnogo še ostanov rimeke
velmoči.

Glavni mesti sta Metlika in Črnomelj.
Slednji je živahnejši, ker ima tudi nekaj
industrije. Metlika pa je zopet v zgodov-
inskem pogledu zanimivejša, ker je bila
tam še stara naselbina Rimljanov in kas-
neje dvor križarskih vitezev, katerih sta-
rodavni grad še sedaj stoji. Blizu je za-
menita božja pot pri Treh farih, katere v
svojih kronikah čuvajo nadvee zanimivo
zgodovinsko pestrost najbliž nekdanih
treh far.

Napredek je žal zlasti v Metliki zelo
neznaten. Krive so temu nesrečne razme-
re, deloma pa tudi preskromni lokalni ču-
nitelji. Elektrifikacija, vodovod in kanali-
zacija? Tujci ne bodo našli v Beli Krajini
razkošja in mondene udobnosti, vendar pa
to visoko, visoko odtehtajo gostoljubnost,
prijaznost in postrežljivost domačinov.

Kdor išče naravnega odmora v lepi,
ne izumetničeni prirodi, med pristnim, ne-
pokvarjenim ljudstvom, bo težko našel
ugodnejši kraj od Bele Krajine, a tudi iz-
letnik, ki išče le bežnih vtisov in razved-
rila v enem dnevu, bo našel v Beli Krajini
vso pestrost lepega narodnega življenja in
lepih narodnih seg, kakor tudi nebroj pre-
krasnih pejzažev.

Pohitimo torej večkrat med naše dra-
ge Belokranjce!

R. y.

Ljubitej radla.

Žena pri radioaparatu vpraša mo-
ža: Katero postajo imaš najraje?

— Iz Kapstadta v Afriki.
— Te vendar ne morem dobiti.
— Saj baš zato.

Med dekletji.

— Včeraj me je povozil motoklist.
— No, kakor vidim, je šlo vse dobro.
— Tega pa še ne vem, ker imava
sestaneke šele jutri.

Na davčnem uradu.

Gospod davkar, vse moje premože-
nje je v eni noči izginilo.

— Kam pa, v Švico ali na Holand-
sko, gospod?

Zdaj pa cirkus

Ljubljana, 18. avgusta.

Ceprav je bila včeraj takšna vročina,
da so Ljubljančani komaj dihal, vendar
so si globoko oddahnili, ko so opazili, la
prihaja v Tivoli cirkus. Še bolj kot dežja
so potrebni cirkus. Čudno, da se še ni po-
javila epidemija, da bi namreč ljudje umi-
rali zaradi dolgega časa. No, zdaj je vse
dobro, injekcija je že tu in ljudem so kri
pretaka zopet živahnejše.

Bili so pa vseeno nekoliko razočarani.
Ker zdaj že tako dolgo ni bilo v Ljubljani
takšne senzacije, so ljudje pričakovali, da
bo prišel tako velik cirkus, da bo zavzel
ves Tivoli z obema otroškima igriščema
vred. Kajti doslej so bila naša ogromna
otroška igrišča najprimernejša za cirkus-
ska taborišča ter smo se na to že tako
navadili, da je bila skoraj še večja senza-
cija kot prihod cirkus, da niso začeli po-
stavljati šotorov na otroškem igrišču. Cirkus
bo stal na veseliščnem prostoru,
kjer je bilo doslej vse prazno, ker so vr-
tiljake prestavili v Dravje.

Prihod cirkus bi pa ne bila takšna sen-
zacija, če bi v Tivoli ne prihrumelo toliko
ljudi. Ljudi je bilo prav za prav celo več
kot je bilo vse skupaj vredno, saj si ko-
maj opazil med množico šotorov platno
in zaboje. V zabojih so lajali in cvili psi,
v kletkah so pa otroci odkrili opice, ki so
jih skoraj popolnoma zasuli s peskom in
šibami. Delavci so imeli več dela z odga-
njanjem vsiljivih radovednežev, kot s po-
stavljanjem šotorov. Ob šotorih so se pa
tudi zbrali številni brezposelni, ki so pri-
čakovali, da jih zaposlijo. Bili so pa prav
tako razočarani kot meščani. Samo neke-
ga fanta je podil zaposleni delavec z ve-
drom po vodo. Fant je vprašal, če imajo
kaj dela zani in koliko bo imel plače, če
bo nosil vodo. Delavec ga je debelo po-
gledal ter ga spodil nič kaj prijazno.

Glavni šotor ne bo postavljen ob jam-
boru, ker je manjši kot so takšni šo-
tori, platno napno na ločno ogrodje. Baj-
e ima cirkus precej živali, kakšen pa je prav
za prav, se bodo meščani itak sami pre-
pričali dovolj zgodaj.

Sokol

I. savezna prosvetna šola
v Novem Sadu

Agilni SPO je priredil v času od 7. do
15. t. m. v učiteljskem konviktu v Novem
Sadu prvo savezno prosvetno šolo, v ka-
tere okvir je spadal tudi lutkarski tečaj,
ki se je vršil koncem julija v Ljubljani,
o boje po sklepu savezne skupščine.

Uvodoma bodi omenjeno, da je bila ta
šola naravnost vzorno urejena, saj so be-
čajniki imeli v istem zavodu predavanja,
telovadbo, hrano in stanovanje, kar je tu-
di prvi predpogoj, da se je mogel izvršiti
tako ogromen program kot je bil letošnji.

Pouka je bilo dnevno 9 ur z 2 urama
telovadbe, v celoti pa 64 ur. Ves program
je bil res obsežen, a podan po najbolj-
ših predavateljih v 39 najrazličnejših tema-
h sokolske prosvetne smeri. Udeležencev je
bilo 56 iz vseh žup SKJ, razen iz Mostara,
ki se je opravičila, in Zagreba, ki je ne-
opravičeno izostala. Iz žup dravske bano-
vine je bilo 10 tečajnikov.

Zanimiva je statistika udeležencev, ki
šteje 16 profesorjev, 25 učiteljev, 2 aka-
demika, 2 privatna uradnika, 2 žup. pred-
njaka, 2 advokata, 1 docent univerze, 2
drž. uradnika, 2 dijaka, 1 farmacevt in 1
star. sres. sodišča. Dodam naj še, da je
bilo med njimi 12 tehničarjev, kar je do-
kaz, da mora iti prosveta le skozi telovad-
nico.

Poleg predavanj so se vršili tudi ogledi
mesta in okolice, zadnji popoldan pa smo
na avtobusih odhiti v Sremske Karlovice,
pa od tam v Fruško goro, kjer smo ob-
iskali znameniti manastir v Krušedolu.
Ogledali smo si še državno počitniško
otroško kolonijo, nedaleč od Irika, nato
pa oddrli mimo Kamenice v Novi sad.

V nedeljo 15. VIII. zvečer se je vršil na
dvorišču konvikta poslovljni večer, ki je
ob spremljevanju sokolske fanfare in s
številnimi zdravicami zaključil to prvo sa-
vezno prosvetno šolo.

SPO je pod vodstvom svojega neumor-
nega predsednika br. dr. VI. Belajčiča
svojo nalogo častno izvršil in smo prepi-
čani, da bodo tečajniki gotovo vse preje-
te nasvete z uspehi prenesli v svoje delo, kar
bo v korist sokolstva in države. —
Zdravo!

—ar.

Trošarina na sladkor in električni tok

Z zakonom z dne 15. t. m. je bila zvi-
šana trošarina na sladkor v sipi, kockah in
grudah na 805 Din pri 100 kg, na sladkor
v kristalu na 750 Din pri 100 kg, začeti
od 15. t. m. na škrobni sladkor pa na 400
Din pri 100 kg pričenši od istega dne. Z
istim zakonom je bila uvedena trošarina
na električni tok in sicer 0.70 Din od ki-
lovatne ure, na električni tok na pogon
motorjev in drugih instalacij po 0.10 Din
od kilovatne ure, do potrošenih 1000 ki-
lovatnih ur, preko te količine pa po 0.05 Din
od kilovatne ure.

Sladkor v prometu nad 5 kg pri prodaj-
alcih na drobno in na debelo bo popisani
in plačati bo treba razliko v trošarini do
1. septembra, sladkor zopet te količine pa
ne bo popisani. Na račun razlike v troša-
rini se bo plačevalo od popisanih zalog
sladkorja, od sladkorja v sipi, kockah in
grudah po 0.75, od sladkorja v kristalu po
0.60, od škrobnega sladkorja pa po 2 Din
od kilograma. V bodoče bo lo plačevala
razliko pri sladkorju v kockah in drugem
sladkorju v znesku 1.50 Din polovico slad-
korne tovarne, za polovico se pa lahko zvi-
ša prodajna cena. Pri sladkorju v kristalu
bodo nosile od razlike v znesku 1.25 Din
pri kg 0.65 Din tovarne, za 0.60 Din se bo
pa lahko sladkor v prodaji podražil. Pri
škrobnem sladkorju mora nositi razliko
konzument.

Javna razsvetljava, pogon tramvajev,
vodovodov, železnice, občinskih plinov in
električnih central ter razsvetljava teh in-
stalacij ni potrjena trošarini. Trošarina
se ne bo plačevala niti za električni tok, ki
se rabi kot svetlina v elektrokemije sve-
be. Ta tok pa mora iti skozi poseben šte-
vec. Trošarino plačujejo na isti način tudi
zasebne električne centrale za tok, ki se
rabi za razsvetljavo in za pogon motorjev.
Trošarino pobirajo prodajalci toka od konz-
umentov skupno s plačilom porabljenega
toka in jo odražavajo po seznamu davčni

upravi do konca po rabi toka sledečej
meseca. Seznam se primerja s knjigami od-
delka finančne kontrole in potrdi. Kjer se
električni tok plačuje pavšalno po žarnicah
plača trošarino proizvodnik toka po šte-
vu v centrali po odbitku izgube v vodih.
Pievali jo pa po pogodbi na konzumenta.

Za mesec avgust se bo porabila troša-
rina na porabljeni tok po šestih števcih,
tako da se bo povsod jemala v poštev po-
lovica porabljenega toka. Trošarina za
električne žarnice ostane še nadalje v vo-
lavi.

Ruska gledališča

v novi sezoni

Repertoar moskovskih gledališč bo
v novi sezoni obogaten večinoma z ori-
ginalnimi deli. Mihail Zoščenko je na-
pisal veselo igr iz življenja »Bedasti
sin«, ki pride na repertoar enega sred-
njih moskovskih gledališč. Skladatelj
L. Knipper je napisal opero »Mesta in
leta«, ki je njen motiv vzeti iz istoimen-
skega romana K. Fedina. »Rdeče gje-
dališče« je sprejelo v svoj repertoar
G. Finkovo igr »Nova domovina«, ki
obravna življenje in delo siromašnih
židov. »Deset dni«, ki so pretresli svet
se imenuje nova opera skladatelja Kor-
mareva. Libreto k tej operi je napisal
S. Gorodecky po znanem delu Johna
Reeda.

Moskovska gledališča že pripravljajo
poseben repertoar za proslavo 15-
letnice boljševiške revolucije. V malem
gledališču vzpizore Fadejevo dramo
»Pogin«. Moskovsko Hudožestveno
gledališče II. pripravlja Turovo igr
»Nebo in zemlja« na temo o »obvlada-
nju višin znanosti po proletariatu«. Vachtangovo gledališče pripravlja igr
L. Slavina »Inozemski kolegi«. Ko-
morno gledališče vzpizori K. Markiše-
vo igr »Kdo koga«. Revolucionarno
gledališče pripravlja Višnjevskega igr
»Na zapadu boj«, gledališče strokovnih
zvez pa Pogodinov »Sneg«. Moskov-
sko Hudožestveno gledališče I. in gje-
dališče Vsevoloda Maiercholda ne pri-
pravljata za proslavo 15letnice boljše-
viške revolucije nobenih novosti.

Tudi v leningrajskih dramskih gje-
dališčih vzpizore ista dela, kakor v
Moskvi. V leningrajski operi priprav-
ljajo premijero L. Strelnikova »Begu-
nec«. Balet ima že naštudiran »Plamen
Pariza«, ki pride na vrsto takoj v za-
četku sezone. Izmed operetnih novosti
naj omenimo poleg klasičnih operet
»Veliki staj« in »Milion muk« novo
opereto zapadnoevropskega skladate-
lja Honeggerja in zadnjo Kalmancvo
opereto. Komična opera v gledališču
Nemiroviča-Dančenka vzpizori novo
instrumentirano Planquettovo opereto
»Kornevski zvonovi« z novim moder-
nim besedilom V. Zaka in V. Kiberja.

Moderni otroci.

Sin pravi očetu: Pogled, kako lepo
in mirno bi lahko živel, če bi ne bil
vzel matere.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D. V LJUBLJANI, javlja tužno vest,
da je njega podpredsednik, gospod

Josip vitez Pogačnik

danes, dne 18. t. m. v Podnartu preminul.
Velezaslužnega pokojnika ohranimo v
hvaležnem in trajnem spominu.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1932.

P. Decourcelle:

28

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— Claudinet? Zapraviš si svoje ime in pravil bom o tebi mamici in papani, ki se je vrnil; potem pa pridemo k tebi in ti prinesemo mnogo igrač.

— Ah! — je vzdihnil Claudinet. — Kako je pa tebi ime?

— Jaz sem Gaston... sluge me kličejo gospod Gaston. Papa, mamica in babica mi pa pravijo Milček.

Claudinet se je zamislil, Milček je pa nadaljeval:

— Torej če si sirota in če nimaš niti babice, koga pa imaš, ki te ima rad, kdo te objema in kdo boža?

— Nikogar nimam.

— Nikogar?

— Ne, nikogar!... Živim pri strici Slimaku in teti Zefyrini, ki sta me vzela k sebi.

Pri teh tujih imenih se je deček najprej zasmejal, potem je pa sedel in se ozrl po siromašnem bivališču. Slimak! Zefyrina! Ti imeni sta obujali v njem spomin na grozna obraza, ki sta se sklanjala nad njim, ko se je prebujal, misleč, da je doma; in ta spomin ga je navdajal z grozo.

A to mračno bivališče, ta raztrgani divan, kjer je ležal, te umazane cunje, ki je bil z njimi pokrit, kaj je vse to pomenilo? Kako je prišel v ta brlog? Kdo ga je privedel sem?

— Mamica! Babica!

Claudinetovo srce se je naenkrat omehčalo.

— Ah, to sta hudobna človeka, ta moj stric Slimak in teta Zefyrina. Kadar se napijeta, se stepeta in obležita, da lahko vsaj mirno ležem v svoj kot. Hujše je pa, če se ne stepeta. O, v takih primerih jih dobim jaz! Pretepata me zato, ker kašljam, češ, da bo kašelj prešel, kakor je prišel. A mene tako boli v prsih. Ti ostaneš tu, Milček. Najprej mi boš pomagal, ko pa umrem, me boš nadomestoval. Včeraj sta govorila o tem, slišal sem.

— Ostati tu! Zastopati tebe!

— Da... briti norce... ah, to utrja, boš videl. Da privabim in pozabavam ljudi, moram govoriti neumnosti in dobivam zausnice. Kadar zmrzujem... tako pravi stric občinstvu, da nalašč sklepečem z zobmi kakor bi me zeblo, a ljudje se smejejo. In čim bolj sklepečem z zobmi, tem bolj se smejejo. In teh zausnic, tega suvanja! Ta topa misli, da me nič ne boli. Stric pravi celo, da pomeni to razvneti občinstvo in igrati vlogu z ognjem.

— A teta, — je nadaljeval mali mučenik, — ta morda ni tako hudobna, kakor stric, pretepa me pa še bolj. Preco me, ne da bi vedela zakaj. Sicer se boš pa sam prepričal, kaj vse stori člo-

vek v pijanosti.

Milček se je zdrnil. Claudinetovega pripovedovanja ni dobro razumel. Saj on vendar ni sirota. Ima babico in mamico, ki ga imata tako radi, ima papano, ki se je vrnil iz tujine.

Morda pa kmalu pridejo ponj. Da, gotovo pridejo.

— Da, tudi tebe čaka strašno življenje. Najprej boš moral pomagati voziti. pozneje te bosta pa pošiljala krasno perutino.

— Krasti?... Tat naj postanem?

— Da, tat! Tatu napravita iz tebe.

— Ne, nikoli! — je vzkliknil deček ves rdeč od sramu.

— Prisilita te. Pretepata te bosta.

— Naj me še tako pretepata, kradel ne bom. Kaj te ni nihče učil, kako grdo je krasti?

Claudinet se je zamislil in molčal. Spomnil se je, kako se je tudi on nekoč bal tatvine, kako se je bal greha, a zdaj...

— Da, Milček, — je odgovoril slednjič, — krasti je grdo. Tudi jaz v začrtku nisem hotel, ko sta me pa pretepala in ko sem bil lačen, sem se udal.

— Jaz pa ne bom nikoli kradel!

— Boš, boš. Saj se boš hitro navdij lazi po kurnikih. Se ponosen boš na svojo spretnost. In kako dobro so pečene putke. Če jih pa ujameš več, jih nekaj prodamo in kupimo vina.

— In vendar ne bom kradel

— Se nekaj hujšega te čaka.

— Hujšega?

— Da. Kadar teta dela... ponoči... v kolibi, jaz pa sedim pri psu. In tedaj zaslišim v nočni tišini zamolkle krike... a jutraj vidim, da je voz umit, med deskami pa opazim sledove krvi, ki sta jih izpirala. To je grozno. Se doigo potem slišiš v spanju krike ženske, ki jo je teta s svojo umetnostjo lečila. In teh krikov ni konca ne kraja.

Krepak udarec s pestjo naravnost po obrazu je zamašil Claudinetu usta. Bil je Slimak. Slišal je zadnje Claudinetove besede in to ga je tako razkačilo, da je zgrabil nesrečnega otroka in ga tresel ob ograjo v prednjem delu voza, kjer je Claudinet nepremično obležal.

V naslednjem hipu je prišla tudi Zefyrina; mirno je pobrala Claudineta in ga otipala.

— Ni še po njem, — je dejala. — To ni nič hudega.

Slimak je stopil k Milčku, ki se je ves tresel od strahu.

— Vidiš, fant, tako je, če nismo pridni in če preveč gobezdamo, čeprav nas nihče ne vpraša. Tudi ti boš tako kaznovan, če ne boš priden. Izgubil si očeta, mater, strica, teto, babico, prav vse. Vse je nenadoma pobrala kolera. Zdaj imaš samo eno mater, Zefyrino, in enega očeta, mene. In z nama se moraš zadovoljiti.

Obmolnil je. Deček se je bil ta čas onesvestil.

— Glej, slabo mu je, — je dejala Zefyrina.

Morda ga pa spraviš zopet k zavesti, a?

— Seveda ga spravim.

— Že dobro, torej prispemo še noč v Mantos.

Dve grofici.

— Pomagajte! Pomagajte! — je kričala Tereza skozi okno... Hit o! Gospa umira!

Skočila je k Heleni de Montblaur, leži na tleh, dvignila jo je in poohajala na divan. Sluga je pa hitel po zdravniku, ki je takoj prišel.

Toda vse zdravnikovo prizadevanje je bilo zaman. Helena ni odprla oči.

— Posteljite gospojo posteljo in zagrnite okna, — je naročil Terezi. — In pošljite koga po pijavke in po zdravila.

Helena je sicer za njo odprla oči, pa jih je takoj zopet zaprla, kakor da ne more gledati svetlobe. Mrzel pot ji je pokrnil telo, zobje so kar sami šklopotali in tresla se je po vsem telesu.

— Milček... obsojen!... Po nedolžnem!... O, Ramon!

Položili so jo na posteljo in zdravnik ji je odprl žilo. Prekrižala je roke in glava ji je omahnila nazaj. Kmalu je pa začela dihati hitreje in znova je začela z drhtečim glasom tarnati:

— Milček... Ubogi Milček!... In Ramon... vsi trije smo tako srečni... In prepevamo, da je veselje. Dohodan, ljuba Carmen... Pojdi, objemi Milčka!

Tereza in Josef sta skrivaj plakala.

— Morda se pa grof de Montblaur kmalu vrne, — je dejal zdravnik. — Če se vrne, bo že sam ukrenil vse potrebno. Bojim se, da ima vnetje možganske mreže. Pazite na pismo, ki ga je držala gospa v rokah in ki jo je najbrž tako zelo razburilo. Tega pisma ne sme nihče videti. Spravim ga v kuverto in izročim grofu, ko se vrne.

Zdravnik ej prišel zopet popoldne, kakor je bil obljubil. Grofičino stanje je bilo še slabše. Helena je imela res vnetje možganske mreže. Proti večeru, ko se je zdravnik že pripravil k odhodu, se je ustavila pred hišo kočija. Zdravnik je videl, kako je izstopil iz nje debel gospod, ki ga je dobro poznal. Bil je pariški notar Lhermitte.

— Obžalovanja vreden primer, dragi doktor, — je menil notar, ko mu je bil zdravnik povedal, kaj se je zgodilo. — To je res žalostno; tako ugrešna rodbina, pa je naenkrat vsega konec. Toda to se zgodi često. Moja je baje moral odpotovati v Panamo, kamor so ga pač klicali važni opravki. Pustil je ženo samoto, kar ji je bilo zamčeno po pogodbi.

— Uboga gospa!... In kaj nameravate storiti?

— Primoran sem storiti, kar mi je bilo naročeno. Ne smem niti povedati, kje je moj klient. Grof noče, da bi njegova žena stanovala v tej hiši, ki jo moram po njegovem naročilu prodati.

— Toda pomislite, da je gospa... tako bolna!

— Ah, nikar se ne bojte, bomo že pazili na njo.

Živci povojne mladine

Kje tiči vzrok, da je povojna moška mladina tako nemirna in nervozna

Zakaj je moderna, zlasti moška mladina, nervoznejša od prejšnjega pokolenja? Zakaj živci mladini zdaj lažje odpovedo in zakaj moderni mladi moški niso več tako odporni napram sugestivnim vplivom svoje okolice, kakor so bili naši predniki. Na ta vprašanja je opozoril znani angleški pedagog Entbert Blakiston na zborovanju društva angleških zdravnikov in pokazal je tudi na posebne lastnosti povojne moške mladine. Po Blakistonovem mnenju čuti dečki poseben nervozni strah pred telesno kaznijo in si izmišljajo najčudovitejše laži, da ji uidejo. Treba je tudi mnogo truda, da pripravimo mladeniče do dela, a kar je še bolj čudno, tudi do sporta in igre. Naša mladina višjih šol je bila rojena med vojno in strah mater vojnih otrok za njo, obenem pa pomankanje hrane med vojno v najvažnejših letih rasti otrok, je povzročilo oslabiljenje živcev med vojno rojenih otrok.

Nekateri zdravniki so pa trdili, da nervoznost ni posledica vojne. Ravnalet šole v Westminsteru Costley trdi, da gre samo en odstotek živčnih bolezni na račun vojne. On opozarja na to, da matere, ki se pritožujejo na nervoznost svojih sinov, za žive in mrtve trdijo, da so bili njihovi sinovi kot otročji krepki in zdravi. Seveda je pa vprašanje, če smemo verjeti tem trditvam. Katera mati ne vidi svojega otroka v najlepši luči, popolnega, bistroumnega, lepega in pridnega? Če se otrok slabo uči, je v materinih očeh kriv večinoma učitelj. Če otrok ali že odrasli sin kaj zakrivi, je v materinih očeh kriva njegova družba. Iznajdljivost mater v opravičevanju otrok je čudovita. Za nobeno stvar ubogi otroci niso odgovorni, vedno so nedolžni, vedno krivi drugi in starši mislijo, da so njihovi otroci najpopolnejša bitja. Nekoč je zašel mestni radovednež v cigansko taborišče in vprašal cigana, zakaj ima tako umazane otroke, pa mu je cigan odgovoril: »V mojih očeh so snažni!«

Zato tudi ni izključeno, da so nervoznosti dečkov in mladeničev krivi preširokogrudni in preveč prizanesljivi starši. Costley opozarja tudi na mrlični razvoj tehnike in na njen vpliv na živce naše mladine. Naša mladina je nervozna in nemirna, ker je vsa njena okolica nemirna.

Na zborovanju angleških zdravnikov se je pa govorilo tudi o dobrih lastnostih naše mladine. Splošno so angleški zdravniki ugotovili, da so moderni mladeniči prijaznejši od predvojnih, vsaj če hočejo biti, pa tudi doma se drže bolj in žive večinoma v rodbinskem krogu. Zanimajo se za vse nove izume in za pospešeni življenjski tempo. Zato jim je tudi več moderna glasba, ki od-

govarja njihovim notranjim doživljem. Starejši ljudje pa moderne glasbe večinoma ne morejo trpeti.

Profesor psihologije in specialist za otroško patologijo dr. Gillespie tudi priznava, da nervoznosti mladine ni zakrivila zgolj vojna. Glavno krivdo pripisuje omajanemu temeljem avtoritete v vzgoji in ne priznava samovozgoje ali lastne kontrole za zadostno nadomestilo. Tudi po njegovem mnenju so za nervoznost mladine v mnogih primerih odgovorni starši. Pravo nervoznost mladine podpira tudi hitrejši tok življenja. Starši bi ne smeli ravnati z otroci, kakor z odraslimi, ne smeli bi jih prezgodaj voditi v družbo in na zabave, kajti to mladim živcem škoduje.

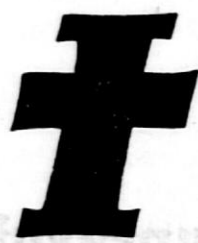
Po mnenju nekega drugega strokovnjaka tiči vzrok nervoznosti povojne mladine v prevelikem naporu roditeljev in učiteljev med vojno, kar je imelo za posledico izčrpanost in oslabiljenje energije, neobhodno potrebne za ohranitev avtoritete. Moderni učitelji ravnajo z učenci kakor s svojimi tovariši, razmerje in občenje je sicer bolj prijateljsko, toda pri tem je trpela avtoriteta, ki je bila nedvomno boljše vzgojno sredstvo. Isto velja o modernih starših. Prijateljska vzgoja daje mladini več samozavesti, v večini primerov pa tudi neumestne domišljivosti. Moderna mladina podcenjuje starost in izkušnje, pa je prav za prav navezana samo na nauk iz lastnih napak, ker noče črpati življenjske modrosti iz znanja in izkušnje starejših ljudi.

Šest žrtev Velikega Kleka

V soboto se je pripetila na Venkem Kleku huda nesreča. Nekaj Dunajčan in dva turista iz Berchtesgadna so strmoglavili v 800 m globok prepad in se ubili. Trupla ponesrečenih turistov so že v soboto prenesli v Heiligenblut. Komaj se je pa nekoliko poleglo razburjenje, ki se je polastilo prebivalstva, ko je zvedelo za težko nesrečo v planinah, že je prišla vest o drugi nesreči.

V nedeljo zvečer je bila namreč rešena postaja v Heiligenblutu obveščena, da se je pripetila na Velikem Kleku druga nesreča, ki je tudi zahtevala tri žrtve. Takoj je odšla na Veliki Klek rešilna ekspedicija, ki se pa do torka zvečer še ni vrnila, tako da še ni znano, ali gre za avstrijske ali za nemške turiste. Znano je samo, da so vsi trije strmoglavili v prepad in se ubili. Tako je zahteval Veliki Klek za praznike kar šest žrtev.

Spominjajte se slepih!

KRALJEVSKA BANSKA UPRAVA DRAV-SKE BANOVINI javlja žalostno vest, da je dne 18 t. m. umrl v Podnartu gospod

Pogačnik Josip

prvi predsednik Narodne vlade za Slovenijo

Pokojnika, ki si je pridobil za domovino nevenljivih zaslug, bo narod ohranil v trajno hvaležnem spominu.

Ljubljana, 18. avgusta 1932.

GLASBA

GRAMOFONSKE PLOŠČE
OD DIN 15.—
prodaja »Slagere«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače). 69/T

RAZNO CEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti operi).

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 72/T

AKTOVKE
šolske torbice, nahrbtniki vseh vrst izdeluje poceni Martin Šterbal v Ptuj. 3165

PROIZVODNJE
PLETENE ROBE
skladiščne zaloge nogavic, telovnikov in puloverjev kupujem skladiščne zaloge proti gotovini. Ponudbe na Zagreb I, poštni pret. 300. 3160

LA BOSANSKE SLIVE
sveže (debele), kg po Din 3.25, v košarah po 30 kg franco naročnik — pošilja brzoizvozo G. Drechsler, Tuzla. 3148

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

Izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 3070.

ZAUPNO MESTO

Večja trdka bo otvorila podružnice v vseh krajih. Zato se iščejo zanesljive osebe kot poslovodje (-kinje)

z mesečno plačo 600 nemških mark. Popolnoma nova metoda prodaje.

Ponudbe na: Post. schliessfach 323 in Kassel (Deutschland)

PRODAM

VAGON SLADKE KRME
s ceno po dogovoru prodava uprava gradu Štatenberg v Makolah pri Poljčanah. 3163

RADIO-APARAT
brezhiben in komplet »Detektore« za 200 Din prodaja Ivan Židan, Besnica pri Ljubljani. 3161

NEPREMIČNINE

POSESTVO V MEZICI
nad 1 joh obsegajoče, s hišo prodaja Trebovec Ivan, Guštanj. 3162

TRGOVINO
vsakovrstnega gradbenega materiala, 35 let dobro vpeljano, ki uživa popolno zaupanje svojih stalnih odjemalcev v mestu in okolici, zaradi boleznih in starosti poceni prodam. Mavro Mavočer, Dakovo, Slavonija. 3147

SLUŽBE

ZA GOSPODINJO
bi šla k staremu gospodu ali gospe. Vprašati v Mariboru. Krčevina št. 7, pri družini Spes. 3149

Žrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 15. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 8.000 št. 35.594.
Din 3.000 št. 31.111, 5.966.
Din 2.000 št. 65.382.
Din 1.000 št. 4.409, 4.491, 5.919, 13.049, 13.072, 13.092, 19.513, 19.546, 19.561, 19.599, 22.750, 22.753, 22.774, 22.777, 23.415, 23.423, 23.435, 31.124, 35.560, 35.581, 35.591, 37.069, 37.083, 37.100, 42.531, 42.593, 45.777, 45.778, 51.590, 52.235, 52.295, 54.240, 54.286, 54.296, 62.238, 62.295, 65.320, 65.387, 69.402, 69.436, 69.441, 69.447, 73.306, 73.336, 73.391, 84.442, 84.448, 98.620 98.627, 98.684.

Žrebanje se bo vršilo vsak dan do 4. septembra in bodo največji dobitki izžrebani šele h koncu žrebanja.

Izžrebane srečke zamenjamo za nove, tako da ima vsak igralec priliko igrati do konca, to je na največje dobitke.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

S tem izpolnjujemo žalostno dolžnost poročati, da je preminul
naš dolgoletni predsednik, gospod

JOSIP VITEZ POGAČNIK

veleposestnik, bivši prvi predsednik Narodne vlade za Slovenijo, poslanik in pooblaščen minister n. r., imetnik visokih odlikovanj, svetnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, predsednik upravnih svetov d. d. „Union“ in „Jugočeške“ tekstilne industrijske d. d., podpredsednik Prometnega zavoda za premog, upravni svetnik beogradske tekstilne industrije a. d., lokalne železnice Kranj-Tržič, itd., itd.

V preminulem smo izgubili skrbnega in velezaslužnega voditelja, ki si je pridobil velike zasluge za dobrobit našega podjetja in je bil nastavljenecem podjetja vedno vzor in zvest prijatelj.

Ljubljana, 18. avgusta 1932.

Upravni svet, ravnateljstvo, uradništvo in nastavljenci

DELNIŠKE DRUŽBE PIVOVARNE „UNION“ V LJUBLJANI

Danes je v Podnartu preminul naš zaslužni, dolgoletni upravni svetnik,
gospod

JOSIP VITEZ POGAČNIK

veleposestnik, bivši prvi predsednik Narodne vlade za Slovenijo, poslanik in pooblaščen minister n. r., imetnik visokih odlikovanj, svetnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, predsednik upravnih svetov d. d. „Union“ in „Jugočeške“ tekstilne industrijske d. d., podpredsednik Prometnega zavoda za premog, upravni svetnik beogradske tekstilne industrije a. d., lokalne železnice Kranj-Tržič, itd., itd.

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem častnem spominu.

Ljubljana, 18. avgusta 1932.

UPRAVNI SVET TRBOVELJSKE PREMOKOKOPNE DRUŽBE